

Referat: Interessentmøde om Skive Fjord den 24. oktober 2018

Sted: VIA University College, Skive

Mødedeltagere:

Navn	Institution
Arne Petersen	DN Skive-Salling
Bendt E. Andersen	Naturstyrelsen
Bent B. Graversen	Formand, Lemvigegnens landboforening
Birger Schütte	Dansk Skovforening/Dansk Skovdyrkningsforening
Bjarke Uffe Jensen	Mariager Fjord Kommune
Carsten Keis Fomsgård	Lystfiskerforeningen af 1926 Karup Å udvalg
Christen L. Jakobsen	Landbo Limfjord
Claus Clausen	Formand, Landbo Limfjord
Else Holm	Skive Vand
Erik Kolding	Skive Kommune
Gert Pedersen	Privat
Gorm Wæhrens	DOF
Hardy Brunsgaard Pedersen	Formand, Skive Roklub
Helge Jakobsen	Formand, LFSO
Holger Sørensen	Jæger
Jan de la Rosa Jensen	DN Skive-Salling
Jan Møller	Virksund Fiskeriforening
Johan Lynderup	LFSO
John Brinch Bertelsen	Fur museum
Jørgen Bidstrup	Naturstyrelsen
Kaj Lykke Larsen	Muslengeriet
Kaj Møller Jensen	Formand, Virksund Fiskeriforening
Karl Hald	DN
Kurt Jørgensen	nf plus
Lars Mellemkjær	Landbonord
Leo Mosgaard Nielsen	Multidyk
Mads Knudsen	Skive Kommune
Morten Graversgaard	Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi
Niels Barslund	Formand, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
Niels Martin Nielsen	Jagtforeningernes Kommunale Fællesråd
Niels Vestergaard Salling	Formand, Landbonord
Peter Bro Bertelsen	Fiskerhuset Nederby
Peter Hald Jacobsen	Skive Fritidsfiskerforening
Poul Hald	DOF og DN
Rasmus Wittrup	Wittrup Seafood A/S
Schneider Philipsen	Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
Sigurd Egenæs	Fursund Turistforening
Susanne Mortensen	Limfjordssekretariatet
Svend Erik Pinstrup	Landbo Limfjord
Torben Bramming Jørgensen	Limfjordssekretariatet
Aage Grynderup	Formand, Limfjordssammenslutningen
Flemming Gertz	SEGES
Sebastian Piet Zacho	SEGES
Mette Langgaard Jensen	SEGES
Line Kolding Thostrup	SEGES

Dagsorden:

1. Velkomst og introduktion til mødet
2. Udlevering og udfyldning af svarkort
3. Præsentation af miljøtilstanden – v/Flemming Gertz, SEGES
4. Opsamling af resultater fra svarkort
5. Diskussion af svarkort, miljøbeskrivelsen og det videre forløb
6. Evaluering

Punkt 1.

Flemming Gertz fortæller, at dette møde er arrangeret for dels at fortælle om hvad 37 års overvågningsdata kan sige om miljøtilstanden og dels at få lokale input og observationer inkluderet i den samlede rapport om fjorden. Rapporten afspejler således bedst muligt det samlede "verdensbillede" af fjordens tilstand. I forbindelse med EU-projektet Water Co-Governance (WaterCoG) arbejdes der på at få mere lokalt forankrede vandområdeplaner. Visionen er, at der i den fremtidige forvaltningsproces skal være et bedre samspil mellem de direktiver og planer som udstikkes fra oven og de lokale forhold. Det fordrer et lokalt samarbejde som tager udgangspunkt i de lokale forhold i et formaliseret samspil med regionale og nationale myndigheder. Projektet arbejder med Skive Fjord som pilot område (testområde) med henblik på at demonstrere mulige veje i den retning, som inspiration for beslutningstagere.

Punkt 2.

Udlevering af spørgsmål til deltagere og besvarelse.

Svarkort med spørgsmål:

1. "Hvad er vigtigst for dig at kunne bruge fjorden til?"
2. "Ser du udfordringer i forhold til din brug af fjorden?"

Se pkt. 4 for svar

Punkt 3.

Konklusioner fra præsentationen af miljøbeskrivelsen af Skive Fjord opstilles i følgende hovedpunkter:

Tilstand

- Største forbedring af klorofyl og sigtddybde er sket i 1980'erne.
- Klorofyl- og sigtddybdeforbedring er primært sket i foråret grundet fosforbegrænsning.
- Stadig tiltagende fosforbegrænsning i foråret og tiltagende klorofylforbedring i foråret.
- Delvis kvælstofbegrænsning i juni-august.
- Sigtdybde og klorofyl forringes gennem sommeren og ender på samme uændrede høje niveau siden 1980'erne.
- Ingen tidlig forbedring i hyppighed af iltsvind.
- Iltsvind medfører en betydelig udledning af næringsstoffer fra bunden hver sommer.

Opmærksomhedspunkter til yderligere undersøgelse

- Stor intern fosforbelastning fra bunden i juni-september. Er det fra vinterens tilløb? Eller er det fosfor af ældre dato?
- TP og fosfat-koncentrationer i vintermåneder (nov-jan) stadig faldende. Det flugter ikke umiddelbart med viden om tilførsler som anses for uændrede gennem de sidste mange år.
- Halvering af vinternitratkoncentration, men ingen ændring af stor intern ammonium/ammoniak koncentration i bundlaget (sommer).
- Tidlig målretning – Måske potentiale for fokus på tilførsler af kvælstof i sommerhalvåret?

Kommentarer fra deltagere til præsentation af miljøbeskrivelsen:

Kommentar på fordelingen af antal CTD prøvetagninger: Den anvendte station med data i Skive Fjord var en "intensiv" målestationen i slutningen af 90'erne til midt 00'erne, hvorfor der er så mange CTD målinger i denne periode.

Undervejs i præsentationen er der kommentarer til data. Blandt andet er der flere, som tvivler på kvaliteten af målingerne i 80'erne. Svaret fra indlægsholder er, at data fra 80'erne skal anvendes med varsomhed, men det kraftige fald i klorofyl fra 80'erne til 90'erne passer fint med den kendte øgning i spildevandsrensningen. Og der ses en øget fosforbegrænsning i fjorden på dette tidspunkt, hvilket flugter med spildevandsrensning, hvor særligt fosfor reduceres.

Der undres fra en deltager om det kan passe, at der er sket en halvering af N-koncentration i fjorden. Svaret fra indlægsholder er, at data viser omtrent en halvering af nitrat-koncentrationen i vintermånederne (nov-jan) fra 0,6 til 0,3 mg/l.

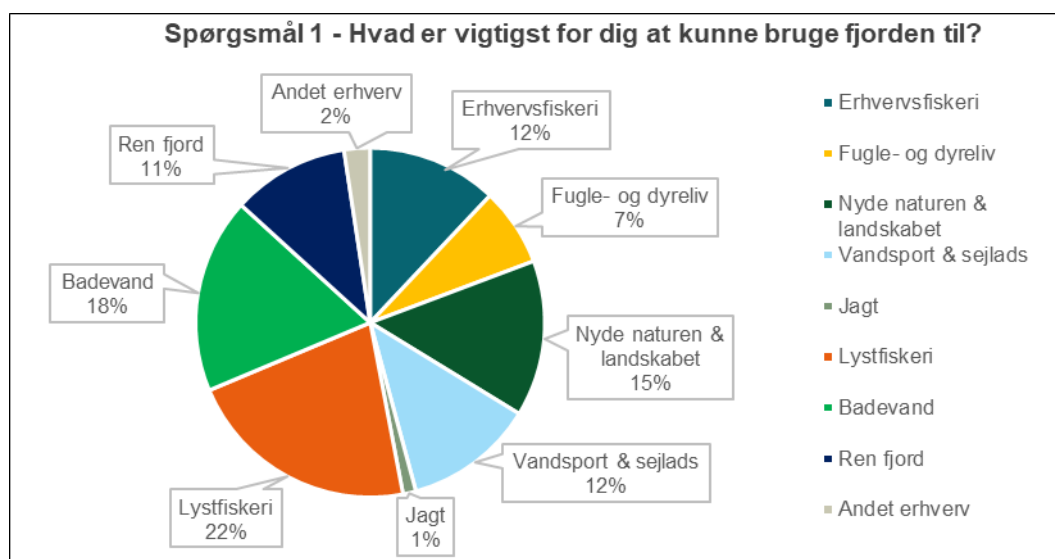
Der undres også over hvorfor klorofyl i 80'erne i Skive Fjord falder i august måned, og derefter stiger igen i september. Svar fra indlægsholder er, at dette kan være mangel på data i 80'erne, der giver lidt større udsving.

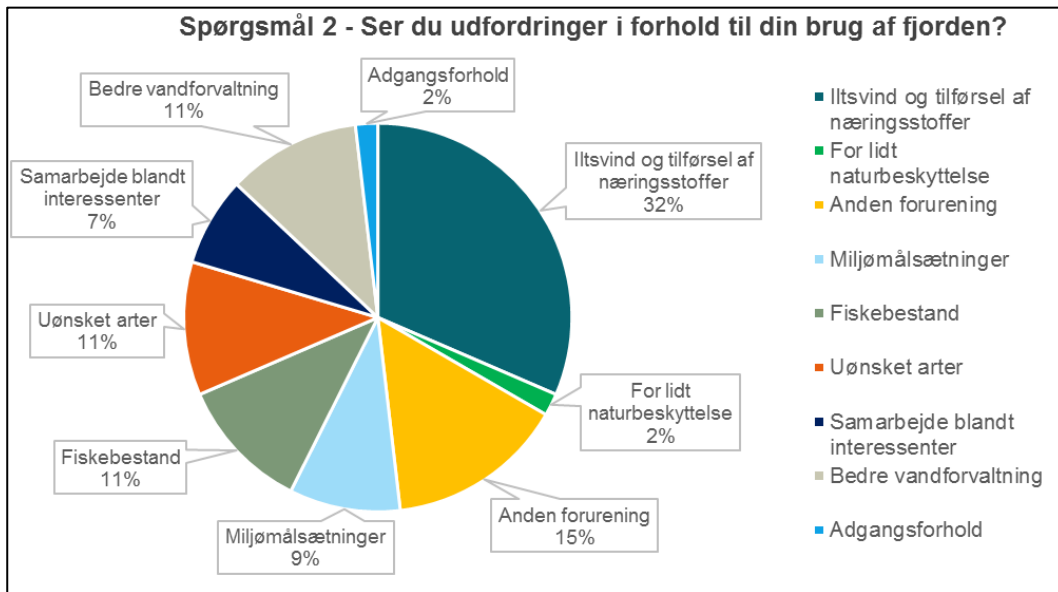
Flere interessenter forstår ikke hvorfor miljøtilstanden for Risgårde Bredning viser et andet billede end Skive Fjord og Lovns Bredning, da det jo er det samme vand som løber igennem (der er en tendens til, at sigtddyden er svagt faldende for perioden, denne tendens er dog ikke statistisk signifikant). Svar fra indlægsholder er, at man vil tjekke databehandling for fejl, men Risgårde er i højere grad kontakt med vandmasserne i Løgstør Bredning.

Opfølgning: vedrørende alle kommentarer til databehandlingen, så er data nu igen blevet tjekket igennem. SEGES kan således ikke konstatere fejl i databehandling for hverken klorofyl, sigtddybe eller N-koncentration. Desuden er det vigtigt, at tage i mente, at målinger af næringsstoffer i Risgårde Bredning kun går til 2009.

Punkt 4.

Sebastian Zacho og Line Kolding fremlægger resultaterne fra punkt 2. Umiddelbart ikke den store debat omkring resultaterne, men det er vigtigt at påpege, at mødeforsamlingens sammensætning naturligvis afspejles i svarerne.

Punkt 5.

Flere interessenter tilkendegav, at klimadata er vigtige at inddrage i fortolkningen af data.

Det blev påpeget fra en interessent, at beskrivelsen af miljøtilstanden også burde inkludere Hjarbæk Fjord, da vandet fra Hjarbæk Fjord løber ud i Lovns Bredning (Hjarbæk Fjord var ikke del af analysen grundet ressourcspørgsmål).

En investering og prioritering af modeller til beregning af effekten af forskellige miljøtiltag efterspørges af flere deltagere. Mariager Fjord Kommune berettede om deres positive erfaring med brug af modeller til at teste bl.a. iltning af Mariager Fjord og brug af linemuslinger.

Indsigten i hvilke initiativer og virkemidler, der mindst negativt påvirker landbrugserhvervet, men samtidig bedst opfylder miljømålsætningerne, er vigtig. (Hvad er den potentielle effekt, hvis der eksempelvis fjernes mere kvælstof eller hvis muslinger bruges som virkemiddel?).

Mange interessenter deler interessant lokal viden om Skive Fjord. Generelt er observationen blandt både erhvervsfiskere og lystfiskere, at der er mangel på fisk, og at det siden 80'erne er gået ned af bakke for fiskebestanden. Det er blandt andet observeret, at regnfulde år betyder fisk, mens meget varme somre betyder ingen fisk.

Der er observationer om at populationen af ålegræs er blevet mindre gennem årene.

Der var en diskussion af fordele og ulemper ved linemuslinger, blandt andet at der kan være negative effekter lokalt under et linemuslinge anlæg.

En deltager har gennem årene observeret, at der med et regnfuldt forår følger mere søsalat den pågældende sommer. En anden deltager deler også sin erfaring om, at der er rigeligt med søsalat, men det kan variere meget fra år til år, og fortæller om et GUDP projekt der har til formål at undersøge fjernelsen af søsalat som virkemiddel.

(Disse observationer kan antyde, at det vil være interessant at se nærmere på sammenhæng mellem tilstand og den tidlige udledning af næringsstoffer).

En deltager spørger om hvorfor ålegræs er godt mens søsalat er dårligt? Her er svaret, at ålegræs er en flerårig blomsterplante der binder og lagrer kvælstof bedre end søsalat. Søsalat er derimod en hurtigt voksende grønalg, som hurtigt nedbrydes og næringsstoffer genbruges derfor flere gange på samme år når de optages i søsalat frem for ålegræs. Ålegræs opsamler desuden partikler og gør vandet mere klart og er en vigtig biotop for dyreliv og opvækstområde for yngel. Når store mængder af døde alger nedbrydes forårsages der iltsvind.

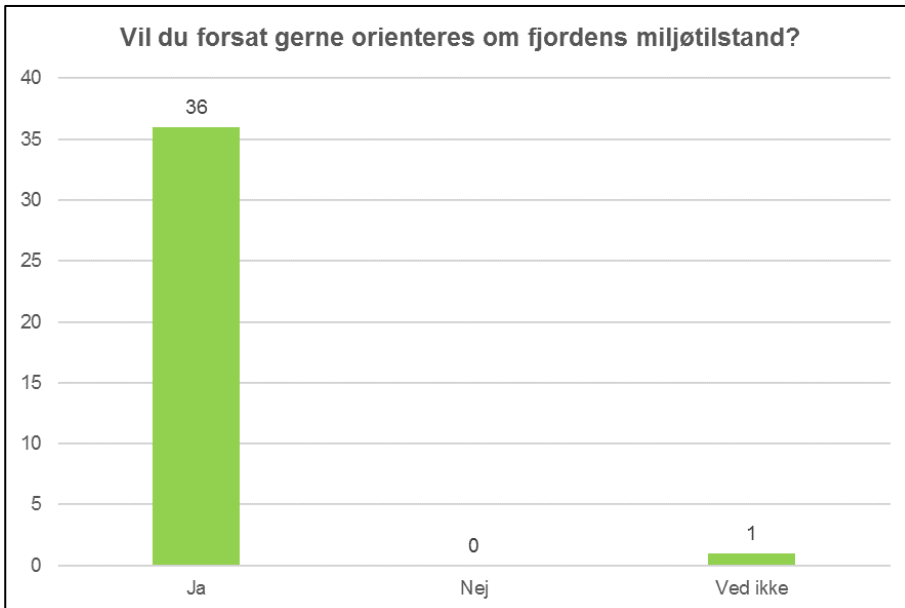
Der er observeret fra en deltager, at der er en tendens til at der opstår giftige alger i maj måned. Vigtigt for bl.a. muslingefiskeriet. (Disse observationer er interessante, fordi ændringen af algesammensætningen kan skyldes næringsstofsammensætningen i fjorden. Og det vil derfor være interessant at se nærmere herpå)

Afslutningsvis forklarede SEGES, at Fødevarer- og Miljøministeriet lige nu overvejer den fremtidige involveringsproces. Ministeriet vil med udgangen af i år fremlægge en arbejdsbeskrivelse der delvist vil beskrive dette.

Punkt 6.

Hovedparten af kommentarerne i evalueringen var enige om, at samarbejde og lokal inddragelse er vejen frem i vandforvaltningen. Et flertal tilkendegav desuden at man gerne ville bidrage positivt i den videre proces. Der blev af enkelte foreslået oprettelse af lokal følgegruppe for Skive Fjord. (Se bilag for kommentarer fra evalueringen)

Svar på evalueringen vises i nedenstående figurer:

Vil du gerne bidrage med input til forvaltning af fjorden?

